

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการบริหารโครงการ

แนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารโครงการได้นำมาใช้ปฏิบัติอย่างแพร่หลาย ทำให้เราสามารถที่จะบรรลุเป้าหมายในการดำเนินงาน ก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านต่างๆ มากมายหลายด้าน เช่น โครงการอวกาศ อะพอลโล ทำให้ นีล อาร์มสตรอง สามารถขึ้นไปเดินบนดวงจันทร์ การบริหารโครงการถูกนำมาใช้ในทางธุรกิจ เพื่อให้สามารถได้รับประโยชน์สูงสุดจากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดและภายใต้เวลาที่จำกัด¹

สภาพการแข่งขันในปัจจุบันของการดำเนินธุรกิจ ทำให้ทุกๆ องค์กรจำเป็นต้องมีการพัฒนากลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน การบริหารโครงการเป็นศาสตร์สาขาหนึ่งในการทำงานลักษณะเป็นทีม โดยมีการจัดการที่มีระบบและสามารถลดความเสี่ยงต่างๆ ในการดำเนินงานให้เหลือน้อยที่สุด

การบริหารองค์กรมีลักษณะแตกต่างจากการบริหารโครงการ ดังแสดงในตารางที่ 1.1²

ประโยชน์ของการบริหารโครงการทำให้สามารถควบคุมระยะเวลา ต้นทุน และค่าใช้จ่ายได้ และสามารถวางแผนการใช้ทรัพยากรที่มีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความผิดพลาดในการบริหารโครงการจะปรากฏผลออกมาชัดเจนในรูปของค่าปรับจากการทำงานแล้วเสร็จล่าช้ากว่าสัญญา

ช่วงต้นวิกฤติเศรษฐกิจ ประมาณปลายปี พ.ศ. 2540 หลายบริษัทได้ให้ความสำคัญอย่างจริงจังต่อการควบคุมต้นทุนและระยะเวลาก่อสร้างโครงการ เพื่อเพิ่มผลกำไรให้มากที่สุด เช่นเดียวกับบริษัท ส.เต็งไทรรัตน์ (น่าน) จำกัด ซึ่งดำเนินธุรกิจรับเหมาก่อสร้างถนน เขื่อน ระบบคลองส่งน้ำ ซึ่งประสบปัญหาผลการดำเนินงานไม่เป็นที่น่าพอใจ ทั้งในแง่ผลกำไรและระยะเวลาในการดำเนินการก่อสร้าง ที่ไม่สามารถควบคุมได้อันเป็นผลมาจากการขาดการวางแผนการบริหารโครงการที่เหมาะสมและชัดเจน โดยบางโครงการ ใช้เวลาในการก่อสร้างนานกว่าอายุสัญญา สร้างความเสียหายให้กับบริษัทฯ เนื่องจากการถูกปรับเงินจากการทำงานล่าช้ากว่าสัญญาจากผู้ว่าจ้างทางบริษัทฯ จึงได้คิดและพัฒนาระบบการบริหารงาน ตลอดจนการควบคุมงบประมาณ และระยะเวลาก่อสร้าง โดยมีการจัดทำแผนงานและงบประมาณการก่อสร้างที่มีเป้าหมายกำไรที่ชัดเจนและเหมาะสม อย่างไรก็ตามการดำเนินการดังกล่าวยังขาดการนำหลักทฤษฎีและแนวความคิดมาใช้อย่างถูกต้อง ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะนำเอาแนวคิดในการบริหารโครงการมาใช้กับโครงการ

¹ สุวัฒน์ พัฒน ไพบูลย์, บริหารโครงการ, บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน), 2540, หน้า 3

² วิสูตร จิระคำแก, การบริหารโครงการ, วรณกวี, 2543 หน้า 7.

ก่อสร้างทางสายบ้านป่ากลาง ตำบลป่ากลาง อำเภอป่า จังหวัดน่าน ซึ่งเป็นโครงการหนึ่งของบริษัท ส.เต็งไตรรัตน์ (น่าน) จำกัด เพื่อศึกษาวิธีการควบคุมและประเมินผลของโครงการดังกล่าว และใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการโครงการอื่นของบริษัทฯ ต่อไปในอนาคต

ข้อแตกต่าง	การบริหารโครงการ	การบริหารองค์กร
1. ช่วงเวลา	- จำกัด	- ต่อเนื่อง
2. การใช้ทรัพยากร	- ใช้ในช่วงเวลาเดียวแล้วส่งคืน	- ใช้อย่างต่อเนื่อง
3. ทีมงาน	- มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดโครงการตามสถานการณ์และความชำนาญ	- ค่อนข้างคงตัวในระยะกลางและระยะยาว
4. ความชำนาญของผู้ร่วมทีมงาน	- ต้องการผู้ที่มีความชำนาญอยู่แล้ว เนื่องจากไม่มีเวลาสำหรับฝึกอบรม	- อาจฝึกอบรมให้กับผู้ไม่มี ความชำนาญให้สามารถพัฒนาขึ้นได้โดยใช้เวลาที่เหมาะสม
5. ความขัดแย้งในงาน และการต่อรอง	- ค่อนข้างสูงเนื่องจากลักษณะงานที่เป็นแบบชั่วคราวและต้องพึ่งพาทรัพยากรจากสายงานปกติ ซึ่งเป็นเหตุแห่งความขัดแย้งและต้องต่อรองตลอดเวลา	- ค่อนข้างน้อย เนื่องจากทุกอย่างจะอยู่ในลักษณะคงตัว

5.2 วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้แนวคิดการบริหารโครงการ การควบคุม และประเมินผลการก่อสร้างทางสายบ้านป่ากลาง ตำบลป่ากลาง อำเภอป่า จังหวัดน่าน ของ บริษัท ส.เต็งไตรรัตน์ (น่าน) จำกัด

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทราบวิธีการบริหารโครงการตามแนวคิดที่นำมาประยุกต์ใช้กับการก่อสร้างทางสายบ้านป่ากลาง ตำบลป่ากลาง อำเภอปัว จังหวัดน่าน
2. ทราบถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารโครงการก่อสร้างทางสายบ้านป่ากลาง ตำบลป่ากลาง อำเภอปัว จังหวัดน่าน
3. เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการโครงการอื่นของบริษัท ส.เต็งไตรรัตน์(น่าน) จำกัด ต่อไปในอนาคต

1.4 นิยามศัพท์

แนวคิดการบริหารโครงการ หมายถึง ศิลปะของการอำนวยความสะดวก และการประสานทรัพยากรบุคคล เครื่องจักร อุปกรณ์ และวัตถุดิบตลอดช่วงอายุของโครงการ โดยใช้เทคนิคการจัดการสมัยใหม่ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งครอบคลุมในด้าน ค่าใช้จ่าย เวลา คุณภาพ และความพอใจของผู้เกี่ยวข้อง³

โครงการก่อสร้างทางสายบ้านป่ากลาง ตำบลป่ากลาง อำเภอปัว จังหวัดน่าน ของ บริษัท ส.เต็งไตรรัตน์ (น่าน) จำกัด จังหวัดน่าน หมายถึง โครงการก่อสร้างถนนลาดยาง ผิวจราจรชนิด Asphaltic Concrete สายบ้านป่ากลาง ตำบลป่ากลาง อำเภอปัว เชื่อม บ้านลอมกลาง ตำบลลยม อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน ระยะทาง 1.900 กิโลเมตร มูลค่าโครงการ 4,180,000 บาท อายุสัญญา 90 วัน สัญญาเลขที่ 9/2547 ลงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2547 ผู้ว่าจ้าง กรมทางหลวงชนบท กระทรวงคมนาคม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

³David I Cleland, Project Management (2nd ed., McGraw-Hill, Inc., 1994) , p.5.

All rights reserved